

SPRAWOZDANIE

TOWARZYSTWA

KOLONIJ WAKACYJNYCH dla DZIECI

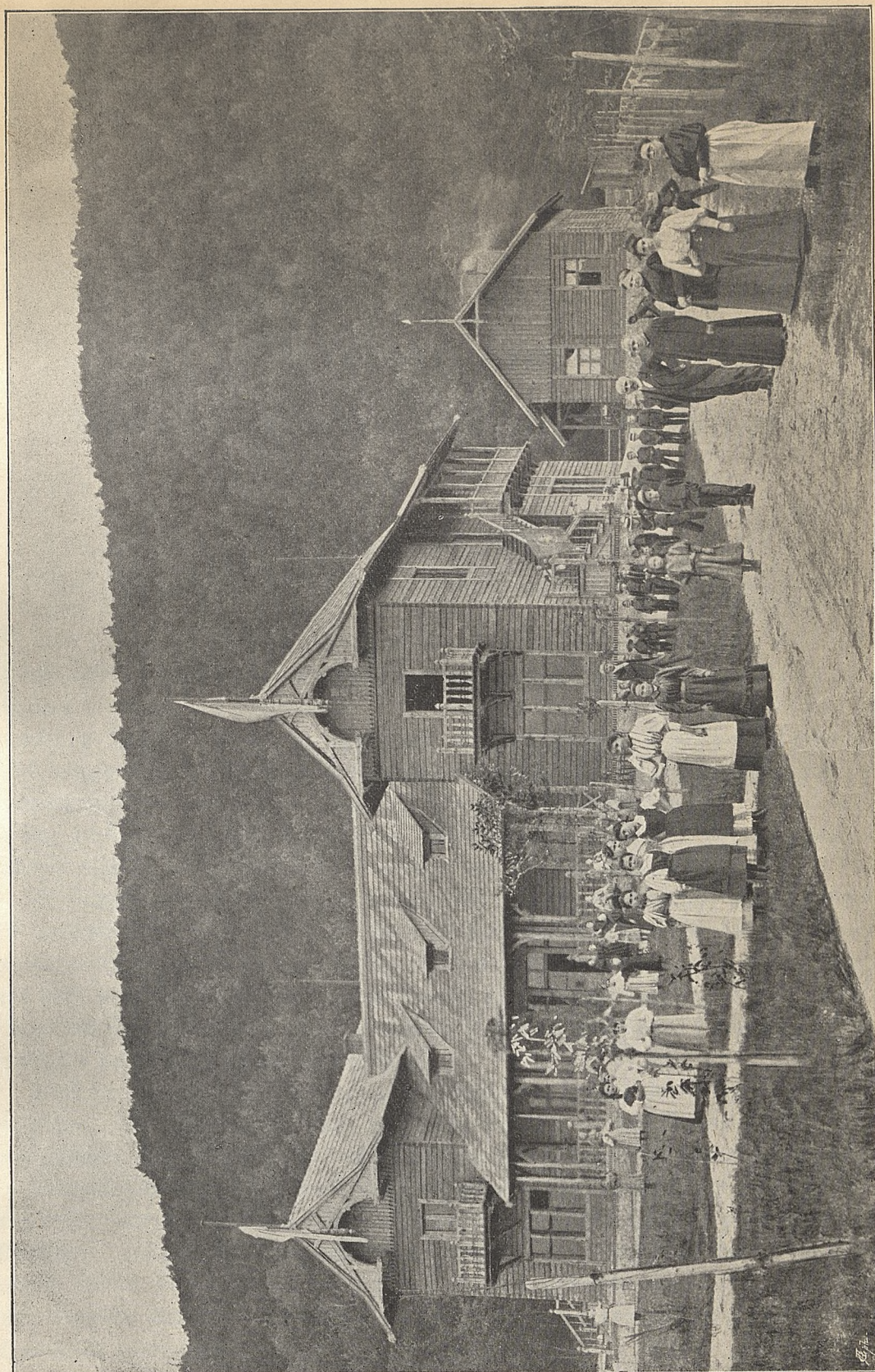
w KRAKOWIE

za rok 1896.

W KRAKOWIE.
W DRUKARNI A. KOZIAŃSKIEGO..
1897.

Nakładem Towarzystwa kolonij wakacyjnych.

KOCHANÓW. (Pocztą i stacyą kolei Rudawą).

CZYNNOŚCI KOMITETU
TOWARZYSTWA KOLONIJ WAKACYJNYCH
dla słabowitych dzieci miasta Krakowa

za rok 1896.

Rok 1896. zapisujemy w dziejach krakowskich kolonij wakacyjnych z szczególnem zadowoleniem i otuchą na przyszłość. We własnym domu w Kochanowie (za Zabierzowem), zbudowanym z hojnej ofiary p. Ignacego Żółtowskiego, mogliśmy pomieścić 124 dzieci t. j. o 52 więcej niż w latach poprzednich, a nadto trzy uczennice seminaryum żeńskiego, które, pomagając kierownikom w dozorze dzieci, z prawdziwym pożytkiem odbyły praktykę gospodarską pod doskonałym kierunkiem Ochmistrzyni zakładu, pani Heleny Żychoniowej, i nadwątłone ciężką pracą naukową zdrowie w zupełności odzyskały.

W liczbie powyższej dzieci znajdowało się 23 z Wiednia, z rodzin polskich, które na ziemi ojczystej wśród dźwięków mowy i pieśni rodzinnej znalazły pokrzepienie sił fizycznych i wzmocnienie uczuć narodowych. Dzieci te, jak lat poprzednich, w znaczniejszej już liczbie przysłane były pod opieką panny Leonii Rasch, nauczycielki polskiej szkoły w Wiedniu staraniem i kosztem Tow. biblioteki polskiej tamże, a dzięki gorliwości i ofiarności księżny Jerzowej Czartoryskiej i pana Stanisława Nowińskiego.

Nadzwyczaj zdrowa i piękna miejscowość, z jednej strony przytykająca do lasu na skalistej górze, a z drugiej panująca nad całą rozległą dolinę Krzeszowicką, okazała się pod każdym względem odpowiednią dla celów instytucyi i posiada wszelkie zalety sanatoryum.

Pomimo nieustannej prawie słoty, trapiącej całe ubiegłe lato, w tak znacznej liczbie dzieci nie było chorych, a chwilowe niedyspozycye usuwane były w najkrótszym czasie domowymi środkami. Lekarz ani razu nie był wzywany. W obszernych zaś, wysokich i należycie oświetlonych salach mieli koloniści w dzień i w nocy najlepsze powietrze, a kąpiele w Rudawie, o dwieście kroków wartko i malowniczo wijącej się na sąsiedniej łące, nie mało higieniczną wartość siedziby podnoszą.

Zadziwiające też rezultaty zapisała kronika zakładu z ubiegłego lata. Jeden np. z kolonistów, który przy oględzinach lekarskich, poprzedzających wyjazd, przedstawiał przerażający obraz wynędznienia i osłabienia i to tak dalece, że w pierwszych dniach po przybyciu do Kochanowa nie mógł sam chodzić i noszony był przez kolegów, po dwu tygodniach już biegał, w chórze śpiewał i do zapasów z silniejszymi od siebie wielką miał ochotę. Następnie przez całą zimę w Krakowie był zdrow i mógł się uczyć. W ogólności wszystkie dzieci wróciły do miasta wzmocnione i zdrowe.

Najsłabsze jednak pozostawione były w Kochanowie, jak zwykle, i na drugi sezon.

Żywienie dzieci i gospodarstwo domowe powierzone były p. Helenie Żychoniowej, która wywiązała się z zadania bardzo sumiennie — po macierzyńsku.

Niemniej gorliwą w wypełnianiu trudnych obowiązków kierowniczką dziewcząt była panna Bronisława Goltz, kierownictwo zaś chłopców sprawował ku zadowoleniu zarządu pan Tadeusz Kłosiński, nauczyciel z Czerwonego Prądnika.

Główny nadzór wykonywał prezes Towarzystwa.

Zaznaczyć też należy bezinteresowną opiekę lekarską w Kochanowie Dra Józefa Żychonia, który co kilka dni odwiedzał kolonistów i nad stanem ich zdrowia troskliwie czuwał.

Uroczyste poświęcenie budynków, wykończonych na początku lipca, odbyło się dnia 18. tegoż miesiąca w obecności zaproszonych gości z Krakowa i okolicy. Poświęcenia dokonał ksiądz Łobczowski, proboszcz z Rudawy, w obecności Pana Prezydenta m. Krakowa Józefa Friedleina, Wiceprezydenta Dra Karola Pieniążka, Rektora Fr. Zolla, Prof. M. L. Jakubowskiego, Prof. St. Domańskiego, Dyr. Maciołowskiego, Dyr. St. Siedleckiego, Dra A. Malkiewicza, Plenipotentą p. Cycharowskiego, p. Priffera i fundatora zakładu p. Ignacego Żółtowskiego, oraz Członków Zarządu.

Starania Zarządu o przysporzenie funduszków na pokrycie powiększonych wydatków dla podwojonej liczby dzieci pomyślnym uwieńczone zostały skutkiem. Z chwilą bowiem ustalenia się instytucji we własnym budynku wzrastała sympatya i interesowanie się publiczności i wzmagaly się ofiary, które do pewnego stopnia zaspokoily potrzeby ubiegłego sezonu. Urządzony zaś dn. 3. lutego b. r. bal na korzyść kolonij przyniósł znaczny dochód 1238 złr.

Znakomitą pomoc tę zawdzięczamy trudom i hojności przewodniczącej komitetu balowego p. hr. Andrzejoyej Potockiej oraz gorliwości i staraniom pań hr. Stanisławowej Wodzikiej, hr. Maryi Sierakowskiej, hr. Cecylii Badeniowej, Delegatowej Laskowskiej, Adamowej Jędrzejowiczowej, Elizy Pareńskiej, Karolowej Pieniążkowej i Józefowej Kopffowej. Należy się też wdzięczność hr. Andrzejowi Potockiemu za czynną i hojną pomoc — oraz uproszonym przez komitet Panom, którzy do powodzenia balu dzielnie się przyczynili.

Sprawozdanie nasze kończymy gorącym poleceniem dalszych losów i rozwoju pożytecznej instytucji ofiarności publicznej z tem przekonaniem, iż każdy grosz dany nie idzie na marne, lecz istotny pożytek dla wzrastającej z każdym rokiem liczby kolonistów przynosi.

E. Wojnarowicz.

prezes.

Attala Kopffowa

sekretarz.

Zestawienie kasowe za rok 1896.

DOCHÓD.

Remanent z r. 1895	złr. 315·57
Reszta kapitału po kupnie gruntu	» 134·47
Subwencya Rady miasta	» 500·—
JW. P. Erazm Jerzmanowski — dar	» 200·—
JW. P. hr. Adamowa Potocka »	» 100·—
Z Wiednia na utrzymanie dzieci	» 435·—
Z przedstawienia w teatrze miejskim	» 86·—
Z koncertu p. Flory Grzywińskiej	» 33·50
Dr. J. Cz.	» 190·—
Dary i wkładki Członków	» 448·31
Razem . . .	złr. 2352·81

ROZCHÓD.

Żywienie 128 osób za 50 dni	złr. 1674·25
Pranie, światło, słoma, stróż, służba, najemnicy	» 167·54
Fury, kolej, wycieczka dzieci wiedeńskich do Krakowa	» 153·79
Honorarium kierowników	» 120·—
Roboty ziemne koło domu i na łące	» 76·97
Uzupełnienie inwentarza	» 91·30
Druki i portorya	» 36·87
Pozostałość na rok 1897	» 32·08
Razem . . .	złr. 2352·81

Powyższe zestawienie rachunkowe sprawdziłem i zgodność poświadczam.

Karol Kadlewicz.

Rachunek budowy domu i oficyny w Kochanowie z daru p. Ignacego Żółtowskiego.

Przychód: 13670 złr. (dar p. Ignacego Żółtowskiego)

Rozchód: na budowę 12649 złr. 12 ct. — na inwentarz 1024·83 złr.

Razem . . 13673·95 złr.

Wyjaśnienie: Powierzchnia, zabudowana z drzewa sosnowego na wysokiem podmurowaniu z dwiema werandami i czterema balkonami t. j. dom główny z dwoma piętrami oraz oficyna — dachówką wyborową kryte, wynosi 500 m. kw. Przeciętą ceną za metr kw. 25·37 złr.

W tem: piwnica sklepiona, studnia kryta, urządzenie i zasadzenie ogrodu, ogrodzenie przestrzeni około 2 morgów, niwelacja gruntu, dwa ustępy — dachówką kryte i t. d.

Inwentarz: 65 łóżek żelaznych — kutych, koce, prześcieradła, poduszki i inna bielizna, stoły, stołki, naczynia i sprzęty drewniane, naczynia kuchenne i stołowe, wózek i uprząż, mundury i t. d.

Potwierdzenie: Uproszona ad hoc komisya znawców, złożona z pp. architektów Sławomira Odrzywolskiego i Władysława Kaczmarskiego z udziałem wice-prezesa Tow. kolonij wakacyjnych Dra Augusta Kwaśnickiego po sprawdzeniu budowy na miejscu i po skontrolowaniu odnośnych rachunków orzekła:

Rachunki, dotyczące budowy domu kolonij wakacyjnych w Kochanowie, przejrzałem i wszelkie wydatki kwitami usprawiedliwione, znalazłem w porządku. Co się tyczy cen wykonania i materiałów budowlanych oraz całej budowy i urządzenia, uważam ogólną sumę wydaną stosownie do jakości wykonania za bardzo niską.

Sławomir Odrzywolski.

Władysław Kaczmarski.

Przejrzawszy rachunki i kwity, znalazłem wszystkie wydatki pokwitowaniami usprawiedliwione i zupełną zgodność z księgami stwierdzam.

Dnia 11. marca 1897 r.

Dr. August Kwaśnicki.

SPIS CZŁONKÓW.

—•••••—

Protektorka Towarzystwa.

Katarzyna z hr. Branickich hr. Adamowa Potocka.

Opiekunka.

Pani Eliza Pareńska.

Zarząd.

Prezes, Edward Wojnarowicz, ul. Studencka 9.

Wice-prezes, Dr. August Kwaśnicki, ul. Basztowa 4.

Podskarbi, Antonina Domańska, ul. Szczepańska 9.

Sekretarz, A. Kopffowa, ul. Szczepańska 1.

Członkowie komitetu.

Prof. Dr. Leon Cyfrowicz.

Henryk Müldner.

Dyrektor Antoni Gettlich.

Dr. Felix Marcisiewicz.

Dr. Józef Kopff.

Dr. Fr. Murdzieński.

Komisya kontrolująca: Karol Kadlewicz.

Dobrodzieje.

Hr. Adamowa Potocka.

Attala Kopffowa.

Benedyktowa Lipkowska.

Hr. Andrzejowa Potocka.

Karolowa Pieniążkowa.

Jadwiga Mańkowska.

Hr. Cecylia Badeniowa.

Hr. Marya Sierakowska.

Marcelina Sembrich-Kochańska.

Hr. Marya Wodzicka.

Hr. Andrzej Potocki.

Władysław Mierzwiński.

Delegatowa Anna Laskowska.

Ignacy Żółtowski

Marya Konopnicka.

Adamowa Jędrzejowiczowa.

fundator domu w Kochanowie.

Flora Grzywińska.

Eliza Pareńska.

Erazm Jerzmanowski.

Członkowie stali.

Dr. Jan Buszek.	Dr. K. Grabowski.	Mieczysław Pawlikowski.
Czarnomska Eliza z hr. Szembeków.	Prof. Dr. M. L. Jakubowski.	Dr. Karol Pieniążek.
Resurs krakowski.	Kotarski Przemysław.	Szwarc Henryk.
Prof. Dr. St. Domański.	Dr. A. Kwaśnicki.	Stanisław Skracha.
Dr. Karol Estreicher.	Kazimierz Morawski (syn).	Helena Szlachtowska.
Wł. J. Fischer.	Helena Pawlikowska.	Franciszek Kroebel.

Członkowie czasowi.

Prof. Wł. Aleksandrowicz.	Horackówna Julia.	Odrzywolska Aniela.
Bar. K. Banhidy.	Jałbrzykowski Zygmunt.	Prof. A. Obaliński.
Władysław Bartyński.	Jankowska Olimpia.	Pogonowska Joanna.
Józefa Bielska.	Jawornicki Józef.	Porembski August.
Marya Browiczowa.	Joteykova Stanisława.	Preisendanz Fr.
Ks. Bukowski Julian.	Kieszkowski Jerzy.	Romer Amalija.
Stanisław Burzyński.	Kadlewicz Karol.	Dr. Wł. Ściborowski.
Prof. Fr. Bylicki.	Prof. Kasperek Fr.	Ślęczkowska Mieczysława.
Michał Chyliński.	Dr. Kopff Józef.	Prof. Smolka Stanisław.
Prof. W. Czeizenach.	Dr. Koy St.	Sobierajski J. Ks. Kanonik.
Dr. L. Cyfrowicz.	Krzyżanowski St. A.	Sobierajska Marya.
Dr. W. Dadlez.	Kwiatkowski Jan.	Ks. Kan. Spis Stan.
Dr. Adam Doboszyński.	Kaczmarek Władysław.	Świdarska Marya.
Domańska Antonina.	Dr. Lisowski Wł.	Dr. Wiszniewski Ludwik.
Ks. J. Drohojowski Kanonik.	Dyr. Maciołowski,	Wiszniewski Konstanty.
Friedberg E.	Mańkowska Tekla.	Wyrobitszowna E.
Fischer Wł. J.	Mańkowski Leon.	Prof. Walentowicz Andrzej.
Dyr. A. Gettlich.	Prof. Mars Antoni.	Pieniążkova Michalina
Górska Seweryna.	Prof. Miklaszewski J.	Traczewski Gustaw.
Grabowska Józefa.	Müldner H.	Szymberski Piotr.
Grynfeld Julia.	Dr. Murdzieński Fr.	Ks. Dr. Czesław Wądołny.
Halski Ludwik.	Mościcka Zofija.	
Heggenbergerowa Helena.	Niewiadomska Lucyna.	

